

Rezumatul tezei de abilitare

Artă și politică în Estul Europei după 1960 : pedagogie, teorie, istorie

Candidat :

Conf. univ. dr. Cristian-Emil Nae

Facultatea de Arte Vizuale și Design

Universitatea Națională de Arte "George Enescu" din Iași

Teza de abilitare prezintă în mod concis principalele realizări didactice și științifice ale autorului din perioada de după obținerea doctoratului și indică direcțiile viitoare de dezvoltare academică și de cercetare preconizate, în acord cu direcțiile de cercetare internaționale în care autorul este deja implicat.

În această perioadă, am dezvoltat o **carieră didactică** în care, în calitate de lector și apoi de conferențiar universitar, am urmărit transmiterea unor informații cât mai actuale din domeniul istoriei și teoriei artei, îndeosebi a disciplinelor teoriei artei, esteticii artelor vizuale și al metodelor istoriei artei, concretizate prin publicarea a mai multe cursuri și a unei introduceri în teoria artei contemporane destinată publicului larg. Dacă în cadrul cursului de estetica artelor vizuale m-am axat îndeosebi pe estetica analitică, cursul de istoriografia istoriei artei urmărește familiarizarea cu noilor metode de cercetare împrumutate din filozofie și științe umaniste precum analiza discursului, post-structuralismul și analiza semiotică a artei, feminismul, istoria socială a artei, geoistoria și teoria post-colonială a artei. De asemenea, consider notabil faptul că am deschis în premieră în România direcția interdisciplinară a studiilor expoziționale și am complementat cursurile de istoria artei contemporane, îndeosebi axate pe canonul artistic occidental, cu un curs special axat pe conjuncția dintre artă și politică în Estul Europei. Acest curs reprezintă o extensie a unui curs finanțat de Fundația ERSTE prin intermediul unui concurs internațional destinat implementării de noi cursuri în universitățile din regiunea Central și Est-Europeană care să tematizeze arta și cultura regională. Cele două cursuri de masterat continuă în mod firesc preocupările mele de cercetare ce vor fi prezentate succint în continuare. De asemenea, am coordonat mai multe ateliere extracurriculare destinate practicilor critice, scrierii și lecturii creative și designului expozițional, ateliere aplicative ce nu își găseau loc în oferta academică din cadrul secției de Istoria și Teoria Artei, dar a căror necesitate este dovedită empiric în practica curentă a criticii de artă și în activitatea curatorială.

În privința **activității de cercetare**, se poate remarca un interes constant pentru explorarea istoriei artei contemporane (începând cu 1960) din Estul și Centrul Europei (și cu precădere din spațiul românesc), aplicând principii metodologice provenite din teoria critică îndeosebi din post-structuralism, istoria socială și materială a artei și geografia critică a artei. În această privință, consider notabil faptul că sunt autorul primei sinteze de teoria artei contemporane publicate în spațiul românesc (Polirom, 2015). Studiile realizate până în acest moment s-au orientat îndeosebi asupra conjuncției dintre arta conceptuală și performance în perioada socialismului târziu, precum și a artei critice de după 1989 și a analizei discursului tranziției și al identității post-socialiste. O particularitate metodologică a acestor analize o

constituie investigarea câmpului social și a configurației instituționale care a susținut sub raport material și discursiv producția și receptarea artei. Ele abordează deseori relația dintre practicile artistice, formele de limbaj și strategiile de reprezentare vizuală utilizate de artiști și condiționările de ordin social și ideologic care însoțesc producția și receptarea formelor de artă contemporană afirmate în această regiune, materializate la nivelul practicilor discursive și a instituțiilor de artă care le gestionează. O altă particularitate a acestor cercetări constă în examinarea efectelor critice ale artei contemporane în conjuncție cu sfera politicului și câmpul social fără ca arta să fie subordonată astfel unei acțiuni politice explicite și reliefând însă de fiecare dată autonomia estetică și artistică a actului creator. Nu în ultimul rând, evidențierea aspectului dinamic al producției artei din regiunea Central și Est Europeană, prin focalizarea asupra circulației și transferurilor culturale, dar și a dimensiunii expoziționale a actului artistic în perioadele studiate figurează drept o altă constantă a acestor cercetări.

Cercetările amintite, au beneficiat de numeroase granturi și burse de cercetare finanțate de ERSTE Stiftung, Getty Foundation și Colegiul Noua Europă din București sau de CNCS-UEFISCDI. Am avut astfel oportunitatea dezvoltării unui proiect de cercetare postdoctorală și a coordonării a două proiecte de cercetare științifică destinate stimulării tinerelor echipe independente în cadrul cărora îndrumarea activității de cercetare a studenților și masteranzilor s-a extins și la nivelul coordonării unor tineri doctoranzi și cercetători postdoctorali. Recunoașterea impactului acestor cercetări poate fi dovedită prin dimensiunea internațională a articolelor publicate în reviste indexate în baze de date internaționale sau publicate la edituri internaționale de prestigiu precum Routledge, prin numărul citărilor obținute până la acest moment (26 citări în lucrări indexate în Google Scholar), prin acceptarea în asociații profesionale internaționale prestigioase (CAA, EUROSA, EAM, AICA), ca profesor invitat la Academia de Arte Plastice din Viena sau în paneluri realizate în cadrul unor conferințe internaționale prestigioase (precum seria "Global Conversations" susținut în cadrul CAA din New York în 2017 moderată de David Roxburgh de la Universitatea Harvard). De asemenea, am fost invitat în colegiul editorial sau consultativ al numeroase reviste de profil și în jurii naționale de prestigiu (precum Comisia Ministerului Culturii pentru selectarea proiectului ce a reprezentat România la Bienala de la Veneția sau evaluator AFCN).

Nu în ultimul rând, în completarea activității mele publicistice am evidențiat și practica curatorială, în cadrul căreia am promovat tineri artiști contemporani din România (îndeosebi din Iași), dar și artiști consacrați din Estul și Centrul Europei în cadrul unor proiecte curatoriale de mai mare amploare. În concluzie, se poate observa o omogenitate a preocupărilor mele de cercetare științifică, aflate la intersecția dintre istoria și teoria artei, racordate la dinamica internațională a ideilor și aflate într-o firească continuitate cu activitatea didactică și cea profesională.